

Een ontgoocheling

Herkenbare nostalgie

26 april 2018, 16u, ik sta klaar voor de 1 mei-receptie. In het rode huis waar ik werk, wordt 1 mei uiteraard gevierd, al is er evolutie in de invulling van deze hoogdag. Met vaandels wordt niet meer gezwaaid, de speeches zijn afgeschaft en het aantal rode rashonden zakt met de jaren. Core business is nu de cava. Het is gezellig en van één cava komen er vijf. Om 19u haast ik me naar de trein richting Leuven. Ik ben net op tijd in OPEK om naar Een Ontgoocheling van Het nieuwstedelijk te kijken. Een monoloog. Het lijkt me een loodzware opdracht na vijf cava's zonder avondeten.

Maar dat is buiten Het nieuwstedelijk gerekend. Monoloog of niet, licht aangeschoten of niet, dit theatergezelschap is gewoon steengoed. Altijd. En dus ook met Een Ontgoocheling, een bewerking van het gelijknamige boek van Willem Elsschot uit 1913. Karel'tje De Keizer is de zoon van een sigarenfabrikant die zelf weinig gebakken heeft van het leven en al zijn hoop inzet op zijn nazaat die volgens hem minstens advocaat zal worden. Na drie keer het eerste jaar te doen op het gerenommeerde Antwerpse Atheneum blijkt Karel'tje echter niet aan deze verwachtingen te voldoen. Hij verzeilt van de ene (minder hoogstaande) job in de andere (even weinig hoogstaande) job. Als voorzitter van de vereniging 'De Lustige Whistspelers', een eervolle zaak, moet vader De Keizer nog een andere ontgoocheling verwerken... Zijn enige vorm van prestige staat volledig op de wip.

Het verhaal mag dan al een eeuw oud zijn, het thema is nog steeds actueel – en zal dat vermoedelijk altijd blijven. Als toeschouwer zit je meteen in het spel en geraak je er eigenlijk niet meer uit. Niet in het minst dankzij het ritmische spel van Jurgen Delnaet (Marsman, Aanrijding in Moskou). Delnaet, in de rol van Karel'tje, weet een perfect evenwicht te vinden tussen tragiek en zwarte komedie. Ondanks zijn solospel, krijg je ook een mooi beeld van de andere figuren wanneer Delnaet erover vertelt.

Delnaet wordt, zoals dat hoort bij Het nieuwstedelijk, bijgestaan door een vierkoppig orkest bestaande uit vooral blazers en een orgeltje. Ze combineren feilloos kermisachtige vrolijkheid met melancholie. Samen met een decor vol wapperende vlaggen roept deze muziek de sfeer van het verenigingsleven van weleer op. Een sfeer die in de vorige eeuw haar gloriejaren kende, maar nu stilaan uitgestorven is. Een sfeer die nostalgie uitstraalt, zelfs wanneer je deze nooit zelf aan den lijve hebt ondervonden. Een sfeer waar ik zelf nooit mee opgegroeid ben, doch ken van die rode rashonden op het werk die eveneens aan het uitsterven zijn.

Het nieuwstedelijk greep met Dwaallicht in 2011 al eerder monolooggewijs terug naar Elsschot. Met Een Ontgoocheling bewees het gezelschap opnieuw dat Elsschots boeken lang niet gedateerd zijn en dat een monoloog met muziek die de juiste sfeer schept, toeschouwers van de eerste tot de laatste minuut kan bekoren. Een stuk waarin ik, ondanks mijn staat van lichte aangeschotenheid, zo veel meer heb geleerd dan van een afgezwakte 1 mei-receptie waar de cava centraal staat.